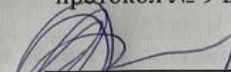

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра землевпорядного проектування

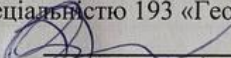
«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан факультету землевпорядкування
Тарас ЄВСЮКОВ
21 травня 2024 року

«СХВАЛЕНО»
на засіданні кафедри землевпорядного проектування
протокол № 9 від 17 квітня 2024 року
Завідувач кафедри
Андрій МАРТИН

«РОЗГЛЯНУТО»
Гарант ОП «Геодезія та землеустрій» підготовки
здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій»
Андрій МАРТИН

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ЕКОНОМІКА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ТА ЗЕМЛЕВПОРЯДКУВАННЯ»

Галузь знань 19 – Архітектура та будівництво

Спеціальність 193 – «Геодезія та землеустрій»

Освітня програма Геодезія та землеустрій

Факультет землевпорядкування

Розробник: доцент, к.е.н., доцент Кустовська О.В.

Київ – 2024р.

Розглянуто і затверджено на Вченій раді факультету землевпорядкування,
протокол №9 від 21 травня 2024року.

**Опис навчальної дисципліни
«Економіка землекористування та землепорядкування»**

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
ОС	«Магістр»	
Спеціальність	193 – «Геодезія та землеустрій»	
Освітня програма	Геодезія та землеустрій	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова (ОК 9)	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістовних модулів	2	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форми здобуття вищої освіти		
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	2	1
Семестр	3	2
Лекційні заняття	10год.	2год.
Практичні заняття	20год.	-
Самостійна робота	90год.	-
Кількість тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: аудиторних	3год.	-

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Предметом курсу є система економічних, організаційних і правових відносин з приводу землекористування та землепорядкування, що базується на діючих законодавчих і нормативних актах, що регулюють просторове планування та організацію землекористуванням різного цільового призначення та здійснення цивільно-правових угод на ринку типів землекористування з метою одержання бажаного комерційного або соціального ефекту.

Мета дисципліни – вивчення теорії і практики функціонування землекористування як важливої складової сфери підприємницької діяльності, просторового планування, матеріальної і фінансової основи територіальних громад. Землекористування з однієї сторони є певною гарантією стабільності бізнесу, збереження і примноження вартості капіталу, а з другої, - фінансовою основою територіальних громад.

Завданням вивчення даної дисципліни є:

1. суть, функції, зміст і організація землекористування та землепорядкування;
2. сучасне законодавство, методичні, нормативні й інші правові документи, які регламентують економіку землекористування та землепорядкування
3. методи оптимізації та оцінки ефективності формування різних типів землекористування й їх ринкової вартості, інвестицій в землепорядні рішення в процесі проектування;
4. оцінка ефективності формування землеволодінь і землекористувань та впорядкування їх території в процесі землеустрою;

5. варіантне проектування та планування землекористування ринкового типу, обґрунтування їх вибору по критеріях соціальної і еколого-економічної ефективності.

Набуття компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК09. Здатність розробляти і застосовувати нові стратегічні підходи до вирішення проблем у сфері геодезії та землеустрою.

СК10. Здатність планувати і виконувати топографогеодезичні та землевпорядні роботи при розв'язанні завдань економіки землекористування, реалізації земельної та аграрної політики для покращення якості життя людей.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН01. Мати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері геодезії та землеустрою, достатні для проведення досліджень і здійснення інновацій.

РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН04. Будувати і досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі об'єктів і процесів, застосовувати їх для створення інновацій у сфері геодезії та землеустрою.

РН06. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг, готувати тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укладати відповідні договори.

РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

РН08. Розробляти і керувати проектами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.

РН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землевпорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

PH11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

PH13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки.

PH14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

PH15. Вміти комерціалізувати інновації у топографо-геодезичній діяльності та землеустрою при розв'язанні завдань економіки землекористування, реалізації земельної та аграрної політики.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин								
	тижні	Денна форма				Заочна форма			
		усього	у тому числі			усього	у тому числі		
			л	п	с.р.		л	п	с.р.
Змістовний модуль 1. Теоретико-практичні засади економіки землекористування та землевпорядкування									
Тема 1. Введення в головні економічні концепції, що стосуються землекористування. Огляд історичного розвитку та теоретичних засад раціоналізації землекористування.	1-2	26	2	4	20	2	2	-	-
Тема 2. Рентний механізм формування цінності земельних ресурсів у ринковій економіці. Концепція Land Value Capture.	3-4	31	2	4	25	-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 1	4	57	4	8	45	2	-	-	-
Змістовний модуль 2. Оцінка економічної ефективності землекористування та землевпорядкування									
Тема 3. Фінансові інструменти в землекористуванні (кредитування, субсидії). Оптимізація землекористування в умовах ринкових земельних відносин	5-6	26	2	4	20	-	-	-	-
Тема 4. Фіскальні механізми	7-8	31	2	4	25	-	-	-	-

регулювання землекористування. Методика визначення втрат лісогосподарського виробництва. Визначення збитків землевласників та землекористувачів земельних ділянок, у тому числі спричинених бойовими діями									
Тема 5. Методи оцінки економічної ефективності землекористування та землевпорядкування Обґрунтування управлінських рішень щодо землекористування та просторового планування	9-10	6	2	4		-	-	-	-
Разом за змістовним модулем 2	6	63	6	12	45	-	-	-	-
Усього годин		120	10	20	90	6	2	-	4екз.

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практична робота №1. Аудит, оцінка та управління ризиками сільськогосподарського землекористування	2
2	Практична робота №2. Вивчення та складання схем взаємодії різних чинників землекористування	2
3	Практична робота №3. Прикладний аналіз залежності продуктивності орних земель від інтенсивності їх обробітку	2
4	Практична робота №4. Підготовка проєкту рішення органу місцевого самоврядування щодо встановлення ставок земельного податку	2
5	Практична робота №5. Прикладний аналіз структури бізнес-плану сільськогосподарського підприємства та схеми його землекористування	4
5	Практична робота №6. Обчислення недоодержаного доходу. Визначення збитків землекористувача	4
7	Практична робота №7. Економічна ефективність проєктних рішень	4
	Разом годин	20

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Самостійна робота №1. Тема: Порівняння схеми формування сільськогосподарського землекористування та бізнес плану розвитку підприємства	20
2	Самостійна робота №2 Тема: Елементи економічного механізму регулювання земельних відносин	25
3	Самостійна робота №3. Обчислення недоодержаного доходу на території сільськогосподарських земель, що підпали під охоронні зони режимоутворюючих об'єктів.	25
4	Самостійна робота №4. Визначити економічну ефективність пропозицій у кваліфікаційній магістерській роботі	20
	Разом годин	90

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- Екзамен (атестаційний тест, що складається з 2 відкритих запитань – есе та 10 тестових запитань);
- Модульні тести (виконання модульних контрольних робіт №1 та №2 в кінці кожного змістовного модуля);
- Розрахункові та розрахунково-графічні роботи, як елемент виконання сімох практичних і чотирьох самостійних робіт;
- Захист практичних робіт №№2, 3, 6, 7;
- Опитування (усне та письмове) на лекційних заняттях 5-10хв. часу.

6. Методи навчання

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
 - інші види-індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти (участь у студентському науковому гуртку Просторовий розвиток та інженерна інфраструктура території).

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах
- інші види.

Поточний контроль знань на лекційних і практичних заняттях (у формі усного опитування, письмових тестів, вирішення практичних завдань) є засобом виявлення ступеня сприйняття (засвоєння) здобувачами вищої освіти навчального матеріалу (1раз на дві лекції та кожного практичного заняття, оцінюється в балах – 10-25балів).

Модульний контроль знань (у формі письмового модульного тестового контролю до 20 балів, разом за модуль – 100балів) є показником якості вивчення здобувачами вищої освіти окремих розділів, тем та пов'язаних з ними пізнавальних, методичних, психологічних,

організаційних якостей здобувачів вищої освіти.

Підсумковий контроль знань (з навчальної дисципліни є екзамен) у формі тестів (оцінюється в балах – 18-30балів та сумується з навчальним рейтингом, в цілому позитивний результат оцінюється 60-100балів), є показником дійсного змісту знань здобувачів вищої освіти за обсягом, якістю, глибиною знань та вміннями застосовувати їх у практичній діяльності.

Як додаткові бали або зарахування практичних робіт, може бути зарахована робота у науковому гуртку Просторовий розвиток та інженерна інфраструктура території та тематичні(теми практичних занять) виступи на конференціях.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1. «Положення про екзамен та заліки у НУБіП України». Табл. 1. Співвідношення між рейтингом здобувача вищої освіти і національними оцінками

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90 – 100	Відмінно	Зараховано
74 – 89	Добре	
60 – 73	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення:

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України e-Learn – <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1930>)

Конспект лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);

Навчальні посібники:

1. Novakovska I., Kustovska O. Economics of Land-Use and Land Management, Part 1: textbook. K., 2022. 430 p.

Методичні матеріали щодо вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти:

1. Кустовська О.В. Економіка землекористування та землевпорядкування: практикум для виконання практичних робіт з дисципліни для магістрів другого року навчання зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». К.:ТОВ «ВПК «ЦЕНТРДРУК», 2018. 160с.

2. Kustovska O. Economics of land use and land management: workshop. K.,2019. 169p.

10. Рекомендовані джерела інформації:

1. Новаковська І.О. Економіка землекористування: навч. посіб. К.: Аграр. наука, 2018. 400 с.

2. Land Management: in the conditions of advanced soil erosion [text] Textbook/ Kustovska O. V., Chumachenko A. M., Kharchuk N. S., Dubovik O. M. [by General edited by Kustovska O. V.].- Київ: ТОВ «ВПК «ЦЕНТРДРУК». 2019. 310с.

3. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. К., 2023. 173 с.

4. Іванілов О.С. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: ЦНІ, 2019. 728с.
5. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник, К.: ЦНІ, 2019. 488с.
6. Про землеустрій: Закон України від від 22.05.2003 № 858-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15>
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель: Закон України від 17.06.2020 (Набрання чинності, відбудеться 24.07.2021.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/711-20>
8. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 № 1576-XII. Редакція від 01.01.2016, підстава 835-19. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1576-12>
9. Про охорону земель: Закон України від 19.06.2003 № 962-IV, Редакція від 27.06.2015, підстава 497-19. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/962-15>
10. Про оцінку земель: Закон України від 11.12.2003 № 1378-IV. Редакція від 28.06.2015, підстава 222-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1378-15>
11. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III. Редакція від 03.04.2016, підстава 1012-19. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
12. Oneshko S., Kustovska O., Yatsykovskyy B., Pashchuk L., Bulkot O., Chynchyk A. Digital transformation of public management of Ukraine's regional economy in the context of the Covid-19 pandemic: foreign experience, ukrainian realities. Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 3(44), 298–307. <https://doi.org/10.55643/fcaptop.3.44.2022.3781>
13. Verbivska L., Novikova I., Pashchuk L., Bulkot O., Kustovska O., Bannikova K. (2022) Strategies of economic development: micro, macro and mesoeconomic levels (the Ukrainian case). CALITATEA QUALITY Access to Success Vol. 24(192)/January 2023. P.352-559. <https://doi.org/10.47750/QAS/24.192.42>